AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2015 / 87 • Haziran

ERMENİ SORUNU KİLİSE TARAFINDAN DİNİ VE ETNİK DÜŞMANLIĞI KÖRÜKLEMEYE ALET EDİLİYOR

Mehmet Oğuzhan TULUN

Analist

8-13 Haziran tarihleri arasında Dünya Kiliseler Konseyinin İcra Komitesi Ermenistana bir ziyarette bulunmuştur.[1] Bu ziyaret sırasında İcra Komitesi, Ermenistan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan ve Ermeni Apostolik Kilisesinin (EAK) başı ve tüm Ortodoks Ermenilerinin ruhani lideri II. Karekin ile görüşmüştür.

Okuyucunun bilgilendirilmesi açısından: Dünya Kiliseler Konseyi (resmi İngilizce adıyla World Council of Churches, WCC) dünya çapında [Roma Katolik Kilisesi dışındaki] Hristiyan kiliselerden [buna EAK dâhildir] ve kilise birliklerinden oluşan uluslararası bir örgüttür. ☀ WCC, dünyanın en geniş çaplı ve kapsayıcı ekümenik (yani Hristiyan birliği çağrısı yapan) hareket örgütüdür.[2] Boyutu ve çapı açısından bakıldığında WCC, Roma Katolik Kilisesinden sonra dünyanın en önde gelen Hristiyan örgütüdür.

Ermenistana yaptığı ziyaret için WCC, 1915 Olaylarıyla ilgili olarak soykırım söylemini öne çıkaran bir beyanat yayınlamıştır.[3] Bu beyanat; WCC açısından 1915 Olaylarıyla ilgili olarak soykırım terimin kullanılmasının uygun olduğu, dünyanın soykırımı tanımak konusunda üzerine düşeni yapması ve böylece gelecekte meydana gelebilecek mezalimleri engellemesi gerektiği ve WCC mensuplarının Ermenilerin 1915 Olaylarının yüzüncü yılını soykırımın yüzüncü yılı olarak anma faaliyetlerine destek olmaya devam edeceğini bildirmiştir.

Belirtilmesi gerekmektedir ki Bu, WCCnin Ermenilerin soykırım iddialarına dâhil olmasının tek örneği değildir. 1983ten bu yana WCC sözde Ermeni soykırımının tanınması ve tanıtılması için çeşitli faaliyetlerde bulunmuştur.[4] En son olarak WCC, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde (AİHM) görülmekte olan Perinçek-İsviçre davasının kararına olan hoşnutsuzluğunu ifade etmiştir. WCC; davanın AİHMin Büyük Dairesinde tekrar görülmesi amacıyla İsviçrenin başvuru yapması için, lobicilik faaliyetlerinden bulunarak İsviçreye baskı yapmıştır.

WCCnin son beyanatında da anlaşılabileceği gibi, örgüt bu meseleyle 1915 Olaylarının yüzüncü yılında da ilgilenmeye devam edecektir. Bu niyet, WCCnin eş-başkanlarından bir tanesinin bizzat II. Karekin olmasıyla daha da kuvvetlenmektedir, zira II. Karekin 1915 Olaylarının soykırım olarak tanıtılmasını başkanlığın hedeflerinden biri olarak belirlemiştir. [5]

WCC, Müslüman Türklerin dâhil olduğu bu meseleye sefere çıkmış haçlılar zihniyetiyle yaklaşmaktadır. WCCnin 1915 Olaylarıyla ilgili söylemleri incelendiğinde; örgütün, mensubu EAKin bu olaylarla ilgili söylediği her şeye körü körüne inandığı ve Türkiyeye karşı çeşitli suçlamalar yöneltmekten hiçbir şekilde çekinmediği belli olmaktadır. Böylece bu meseleyle ilgili olarak WCCnin Hristiyan birliğini teşvik etme hedefi, yozlaşarak Müslüman Türkiye üzerine topluca çullanmak gibi saldırgan bir teşebbüse dönüşmektedir. Dahası, WCCnin Birinci Dünya Savaşı sırasında hayatlarını kaybeden Ermeniler konusunda Türkiyeye karşı takındığı düşmanca tutumu, Türklere ve genel olarak Müslümanlara karşı dini ve etnik düşmanlığın körüklenmesinde kapıyı aralamaktadır.

Ermeni savaş kayıplarının soykırım olarak nitelendirilmesinin tarihi ve hukuku temellerinin çöktüğünün gayet farkında olan Ermeniler ve destekçileri (zira 1915 Olaylarıyla ilgili tartışma esas itibariyle tarihi ve hukuki bir meseledir), bu soykırım söylemlerini siyasete başvurarak ve lobicilik yaparak ilerletmeye çalışmaktadır. Bu bağlamda din, Ermenilerin ve destekçilerinin çöken tarihi ve hukuku unsurları ikame etmek üzere, siyasi çabalarına takviye yapmak için kullanılmaktadır. Hristiyan inancının bu şekilde kullanılması bir ilk değildir, zira tarihte dinin siyasi emellere ve kampanyalara alet edilmesinin pek çok örneği bulunmaktadır.

WCC burada bilinçli şekilde, bir Hristiyan örgütü meseleye dâhil etmek için ve böylece de dini bu meselenin içine çekmek için kullanılmaktadır. Böylece bu mesele açısından WCCnin savunduğu ruhani değerler yozlaşarak, Ermenilerin ve destekçilerinin kullanmakta olduğu son derece siyasileştirilmiş soykırım söylemi için kullanılan din ve ahlak-dışı bir yönteme dönüşmektir.

[1] World Council of Churches Always Treated Armenians Problems with Care: Serzh Sargsyan, *Armenpress.am*, http://armenpress.am/eng/news/808632/world-council-of-churches-always-treated-armenians%E2%80%99-problems-with-care-serzh-sargsyan.html

[2] Mehmet Oğuzhan Tulun, Dünya Kiliseler Konseyi Nedir?, *AVIM*, http://www.avim.org.tr/uploads/raporlar/Rapor-5.pdf

[3] World Council of Churches adopts statement on Armenian Genocide, *Armradio.am*, http://www.armradio.am/en/2015/06/10/world-council-of-churches-adopts-statement-on-armenian-genocide/

[4] Tulun, Dünya Kiliseler Konseyi Nedir?

[5] Tulun, Dünya Kiliseler Konseyi Nedir?

Yazar Hakkında :

Mehmet Oğuzhan Tulun AVİM'de Analist olarak görev yapmaktadır. Çalışmaları Doğu Avrupa, Kafkasya, Asya,Türk-Ermeni ve Türkiye-Ermenistan ilişkileri, uluslararası suç ve tarih çalışmalarıyla ve din ile siyaset arasındaki etkileşime odaklanmaktadır.

Atıfta bulunmak için: TULUN, Mehmet Oğuzhan. 2026. "ERMENİ SORUNU KİLİSE TARAFINDAN DİNİ VE ETNİK DÜŞMANLIĞI KÖRÜKLEMEYE ALET EDİLİYOR." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2015 / 87. Haziran 21. Erişim Kasım 20, 2026. https://avimbulten.org/public/tr/Yorum/ERMENI-SORUNU-KILISE-TARAFINDAN-DINI-VE-ETNIK-DUSMANLIGI-KORUKLEMEYE-ALET-EDILIYOR

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır